

Makroekonomie I

4. cvičení

Ing. Jaroslav ŠETEK, Ph.D.
Katedra ekonomiky

Opakování

HDP, HNP

1. Co z následujícího není součástí HDP měřeného důchodovou metodou:

- a) nájemné za pronájem půdy
- b) nákup nových letadel armádou
- c) odměny vyplácené zaměstnancům
- d) zisky akciových společností
- e) nákupy domácností v hypermarketech

2) Hodnota výstupu firmy minus hodnota zakoupených vstupů je:

- a) čistý export
- b) přidaná hodnota
- c) čistý zisk
- d) hrubý zisk

3) Co z následujícího není zahrnuto do HDP počítaného výdajovou metodou

- a) výdaje domácností na elektřinu
- b) přídavky na děti
- c) investice firem do strojů
- d) výdaje vlády na nákup počítačů pro státní správu
- e) zisky firem
- f) úroky z vkladů na běžných účtech

4) Která z níže uvedených položek vládních výdajů se počítá do G:

- a) příspěvek na bydlení rodinám
- b) podpory v nezaměstnanosti
- c) nákup ohňostroje na oslavu státního svátku
- d) výdaje vlády na výstavbu železničního koridoru

5) Které z aktivit nejsou zachyceny v ukazateli typu HDP?

- a) produkce jídel v restauracích
- b) domácí pěstování pálivých papriček na zahrádce
- c) prodej vlastnoručně vytvořených materiálů mezi studenty
- d) obnova (nákup nového) opotřebeného velkého nakladače ve stavební firmě
- e) produkce škodlivých emisí auty
- f) výroba autosedaček pro děti v podniku
- g) produkce cigaret bez patřičného povolení a placení daní
- h) pálení domácí slivovice ve sklepě rodinného domku pro osobní potřebu

6) Vládními transfery jsou:

- a) Nákupy strojů soukromých firem
- b) Nákupy výzbroje pro policii státu
- c) Výplata podpor v nezaměstnanosti
- d) Mzdy úředníků finanční správy
- e) Mzdy v soukromých firmách
- f) Daně z příjmů obyvatelstva

7) Součet hodnot výstupu firem mínus součet hodnot zakoupených vstupů je:

- a) hrubý domácí produkt zjištěný výdajovou metodou
- b) hrubý národní produkt
- c) disponibilní důchod
- d) hrubý domácí produkt zjištěný důchodovou metodou
- e) hrubý domácí produkt zjištěný výrobní metodou

Výsledky

- 1) b, e
- 2) b
- 3) b, e, f
- 4) c, d
- 5) b, c, e, , g, h
- 6) c
- 7) e

Téma Ekonomický růst a hospodářský cyklus

Zdroje ekonomického růstu

Primární hledisko:

- Kvantitativní – extenzivní ekonomický růst, je založen na růstu výrobních faktorů
- Kvalitativní – intenzivní, je založený na zvyšování souhrnné produktivity výrobních faktorů
- Kombinovaný – kvantitativních a kvalitativních

Shrnutí – rekapitulace zdrojů ekonomického růstu

Zdroje ekonomického růstu

Kvantitativní			Kvalitativní
Lidské zdroje	Fyzický kapitál	Přírodní zdroje	Produktivita výrobních faktorů
Množství pracovníků, odpracovaný čas, lidský kapitál	Budovy, stavby, infrastruktura, zásoby	Půda, suroviny, vodní zdroje	Technologický pokrok, částečná diskuse o lidském kapitálu

Matematická interpretace výpočtu ekonomického růstu

$$gHDP = (HDP_t - HDP_{t-1}) / HDP_{t-1} \times 100$$

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

gHDP ... tempo růstu skutečného reálného HDP

HDP_t ... skutečný reálný HDP ve sledovaném roce

HDP_{t-1}... skutečný reálný HDP v předchozím roce

Tempo růstu na jednoho obyvatele

- Od tempa růstu HDP (v %) odečteme tempo růstu obyvatelstva (v %)

$$gHDP_{obyv.} = gHDP - gO$$

gHDP_{obyv.} ... tempo růstu reálného produktu na obyvatele (v %)

gHDP tempo růstu skutečného reálného HDP (v %)

gO tempo růstu obyvatelstva (v %)

Teorie (modely) – školy ekonomického růstu

- Klasické (počátek 18. století)
- Neoklasické (polovina 20. století)
- Keynesiánské (druhá polovina 30. let 20. století)
- Škola mezi růstu (60. léta 20. století)
- Teorie endogenního růstu (80. léta 20. století)

Hospodářský cyklus

- 2 způsoby jak přemýšlet o hospodářském cyklu
 - Předvídatelný
 - Black box (černá) – systém dostává stimuly a uvnitř se transformuje

Fáze hospodářského cyklu

- Recese
- Expanze
- Dno
- vrchol

Příčiny hospodářského cyklu

- Externí příčiny
- Interní příčiny

Sektory národního hospodářství

- Primární
- Sekundární
- Terciální

Východiska rovnice růstového účetnictví

Základní rovnice růstového účetnictví

- Extenzivní exploze - Spočívá v rozšíření stávajícího stavu výrobních faktorů (příviv kapitálu, zvýšení průceschopného obyvatelstva). Zkvalitnění výrobního faktoru – vzdělání a kvalifikace.
- Kapitálová vybavenost práce (kapitálová intenzita) – jak nám kapitál vybaví práce (kolik jednotek kapitálu připadá na jednotku práce).

Příklad ke cvičení

Podle údajů ČSÚ byly hodnoty reálného hrubého domácího produktu následující (ve stálých cenách roku 2000):

- v roce 2001: 2242,942 mld. Kč
- v roce 2002: 2285,392 mld. Kč
- v roce 2003: 2367,719 mld. Kč
- v roce 2004: 2467,511 mld. Kč
- v roce 2005: 2617,783 mld. Kč

Úkol

Tempo růstu 2002 - 2005

Východiska

$$gHDP = (HDP_t - HDP_{t-1}) / HDP_{t-1} \times 100$$

Řešení

Pro rok 2002:

$$\begin{aligned} \text{gHDP} &= (2285,392 - 2242,942) / 2242,942 \times 100 \\ &= \underline{1,9\%} \end{aligned}$$

Řešení

Pro rok 2003:

$$\begin{aligned} \text{gHDP} &= (2367,719 - 2285,392) / 2285,392 \times 100 \\ &= \underline{3,6\%} \end{aligned}$$

Řešení

Pro rok 2004:

$$\begin{aligned} \text{gHDP} &= (2467,511 - 2367,719) / 2367,719 \times 100 \\ &= \underline{4,2\%} \end{aligned}$$

Řešení

Pro rok 2005:

$$\begin{aligned} \text{gHDP} &= (2617,783 - 2467,511) / 2467,511 \times 100 \\ &= \underline{6,1\%} \end{aligned}$$

Závěr příkladu - shrnutí

Růst HDP (2002 – 2005) v %

Rok	2002	2003	2004	2005
Tempo růstu	1,9	3,6	4,2	6,1

Příští cvičení

Model AS-AD